



Jakelussa mainitut

25.2.2016

TEM/1976/07.10.02/2015

Työnvälityksen pilotteja koskevat linjaukset

Pilottien tavoitteet

Hallitusohjelmassa ja hallituksen kärkihankkeessa "Työvoimahallinnon uudistaminen työllistymistä tukevaksi" TE-toimistojen tehtäväksi kirkastetaan työnvälitys ja julkisen työnvälityksen vuoropuhelua ja yhteistyötä työnantajayritysten kanssa vahvistetaan. Yksityisten työvoimapalveluiden roolia erityisesti helpoimmin työllistyvien palveluissa lisätään. Yksityisten työvoimapalveluiden roolia vahvistetaan lisäämällä sekä sopimusperäistä (ns. kumppanuusyhteistyö) että ostopalveluyhteistyötä.

Kärkihankkeen tavoitteena on nopeuttaa työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja edistää osaan työvoiman saatavuutta. Ostopalvelu- ja kumppanuusyhteistyöllä pyritään parantamaan työnvälityksen vaikuttavuutta ja asiakaslähtöisyyttä, lisäämään henkilökohtaisen työnvälityksen ja työnhaun tukea TE-palveluissa sekä etsimään uudenlaisia yrityspalvelun ja yritysyhteistyön toimintamalleja.

Pilottien käynnistyminen

Vuosien 2016–2017 aikana käynnistetään yhdessä yhteistyökumppaneiden, ELY-keskusten, TE-toimistojen ja KEHA-keskuksen kanssa erilaisia työnvälityksen pilottikokeiluja. Pilottien tavoitteena on löytää uusia, innovatiivisia keinoja asiakkaiden työllistymiseen, työttömyyden pitkittymisen ehkäisyyn sekä yrittäjyyden edistämiseen.

Työnvälityspiloteille on osoitettu yhteensä 8 miljoonan euron määräraha (4+4 milj.) vuosille 2016–2017. Määrärahaa saa käyttää yksityisiltä järjestäjiltä hankittavista työnvälityksen ostopalveluista ja niihin liittyvästä markkinoinnista aiheutuviin menoihin. Tarkoituksena on, että pilotit käynnistetään vaiheittain vuosina 2016 ja 2017. TEM:n päätöksellä (TEM/2208/02.01.07/2015) jaetaan 3 140 000 euron määräraha ja syksyllä 2016 vajaa 1 miljoonan määräraha. Vuoden 2017 määrärahat jaetaan erikseen.

Työnvälityksen tulospäätökset ostopalvelupilotit

Tulospäätöksissä hankinnoissa palvelujen tuottajat päättävät, millä keinoilla asiakkaiden työllistymistä parhaiten edistetään. Ostopalveluilla täydennetään lainsäädännössä määriteltujen TE-toimistojen järjestämisvastuulla olevien palvelujen valikoimaa. Piloteissa edistetään ja kehitetään yhteistyötä ja markkinavuoropuhelua julkisen työnvälityksen ja yksityisten työnvälitysten/palveluntuottajien kanssa.

Tutkimustulosten Yksityisen palvelutuotannon hyödyntäminen julkisessa työnvälityksessä, Owl Group Oy, 2016 ja Tuloksiin perustuvia havaintoja koskevan kokeilun arviointitutkimus, Tempo Economics Oy, 2016 (julkaisut valmistumassa) perusteella yksityisten palveluntuottajien palvelukonsepti on toimiva noin 3-6 kuukautta työttömänä olleille sekä työnvaihtajille (mm. irtisanomistilanteissa), mutta se ei ole tehokas enää yli 12 kuukautta työttömänä olleille, jolloin tarvitaan usein myös muuta keinovalikoimaa (mm. työkokeilu, palkkatuki, koulutus).

Tutkimusten mukaan tietyntyyppisessä asiakaskunnassa yksityisten palveluntuottajien palvelu toimii julkista työnvälitystä tehokkaammin. Laajojen asiakasmäärien työllistymiseen yksityinen työnvälitys tulee tuskin olemaan ainakaan lähiaikoina ratkaisu. Käynnistyvissä piloteissa asiakasryhmiksi ja toimialoiksi on valittu niitä, joilla yksityisillä palveluntuottajilla arvioidaan olevan julkista työnvälitystä paremmat mahdollisuudet työnhakijoiden työllistämiseen.

Asiakkuus pilotissa

Tällä hetkellä henkilöasiakkaalla ei ole velvollisuutta siirtyä palveluntuottajan asiakkaaksi pilottiin. Ministeriössä on valmisteltu vuoden 2017 alussa voimaan tulevaksi suunniteltua säännösmuutosta, joka velvoittaisi työttömän osallistumaan myös sellaisiin TE-toimiston järjestämiin palveluihin, joista ei ole sovittu työllistymissuunnitelmassa, ja joita ei ole määritelty työttömyysturvalaissa työllistymistä edistäviksi palveluiksi. Jos asiakas on valmis siirtymään pilottiin, asiasta on sovittava hänen kanssaan työllistymissuunnitelmassa. Sen jälkeen kun asiasta on sovittu suunnitelmassa, ei asiakas voi irrottautua pilotista ilman pätevää syytä. Jos pätevää syytä ei ole, asiakkaalle asetetaan korvaukseton määräaika työllistymissuunnitelman laiminlyönnistä.

TE-toimisto voi antaa palveluntuottajalle ilman asiakkaan suostumusta samat tiedot, jotka se voisi antaa työnantajalle työpaikan täyttämistä varten. Tällaisia tietoja eivät ole esim. asiakkaan terveydentilaan tai sosiaaliseen tilanteeseen liittyvät asiat. Tietojen luovuttamisesta on kerrottava asiakkaalle samalla, kun työllistymissuunnitelmassa sovitaan pilottiin siirtymisestä. Jos palveluntuottajalle halutaan antaa muita kuin työpaikan täyttämiseksi tarvittavia tietoja, tarvitaan asiakkaan suostumus.

TE-toimisto ei tarjoa pilotissa olevalle asiakkaalle työvoimapalveluja. Asiakkaalla on kuitenkin oikeus pilotin aikana asioida TE-toimistossa.

Palveluntuottajalle maksettava palkkio

Palkkio maksetaan asiakkaan työllistymisestä tai yritystoiminnan käynnistämisestä. Koska palkkion maksaminen perustuu pääasiallisesti tulokseen, tulee alkukartoitusten ja vastaavien raportointien perusteella maksettavan palkkion olla suuruudeltaan selvästi pienempi kuin alimman palkkion.

Palkkio porrastetaan työsuhteen keston perusteella. Täysi palkkio maksetaan tapauksissa, joissa työnhakija työllistyy vähintään 12 kuukaudeksi. Palkkio voidaan maksaa lisäksi vähintään 3 kuukautta kestävästä määräaikaista työsuhteesta. Palkkio voidaan maksaa kokoaikatyön lisäksi sellaisesta osa-aikatyöstä, jossa työaika on vähintään 18 tuntia/viikossa. Työsuhteen tulee olla syntynyt asiakkaan ollessa pilotissa.

Tulosperusteisten ostopalvelupilottien arviointitutkimuksen mukaan (Tempo Economics, 2016) tulosperusteinen palkkio Uudellamaalla oli 618 euroa/työllistynyt asiakas ja Pirkanmaalla 1231 euroa/työllistynyt asiakas. Palkkiolle on syytä asettaa hintakatto, joskin on tärkeää määrittää hinta neuvottelumenettelyllä ja tehdä valinta ensisijaisesti laadun perusteella.

Palkkio maksetaan palveluntuottajan ilmoituksen perusteella. Ilmoituksesta tulee käydä ilmi ainakin seuraavat seikat: työllistyneen ja/tai yritystoiminnan aloittaneen nimet, työnantajat, LY-tunnus sekä palkkion suuruuteen vaikuttavat tekijät (esim. työsuhteen kesto, työaika).

Palkkio yritystoiminnan käynnistymisestä

Tavoitteena on se, että palveluntuottajan palvelussa otetaan yrittäjyys työllistymisen vaihtoehtona esille. Tarkoituksena ei ole, että palveluntuottajat erikoistuisivat yritysneuvontaan, vaan se, että yrittäjyys otetaan esille yhtenä työllistymisvaihtoehtona. Pilottiin ei ohjata sellaisia asiakkaita, jotka pohtivat jo yritystoimintaa. Heille tarjotaan normaalit YritysSuomi - ja kumppanuusverkoston palvelut.

Palkkion maksaminen edellyttää sitä, että työnhakija on laatinut toteuttamiskelpoisen liiketoimintasuunnitelman ja rekisteröinyt yrityksen palveluntuottajan palvelun aikana. Täysi palkkio voidaan maksaa tapauksissa, joissa yritystoiminta on kestänyt vähintään kuusi kuukautta yrityksen rekisteröinnistä kokeiluun myönnetyn määrärahan käyttöoikeiden rajoissa.

Palkkion maksaminen palveluntuottajalle, joka palkkaa henkilön palvelukseensa

Palkkiota voidaan maksaa myös palveluntuottajalle, joka palkkaa vähintään kolme kuukautta yhtäjaksoisesti työttömänä olleen henkilön palvelukseensa siirtääkseen hänet työskentelemään toisen työnantajan tehtävissä (vuokratyöhön). Vuokratyöhön sovelletaan samoja työsuhteen keston kriteereitä kuin muihinkin työsuhteisiin (vrt. yllä).

Pilottien arviointi ja seuranta

TE-toimistojen tulee ottaa pilotin seuranta varten URAssa käyttöön toimiston hakusana OPP *Ostopalvelupilotti*. ELY-keskuksen ja TE-toimiston tulee sopia keskenään pilotin seurannassa tarvittavan tiedon tuottamisesta (mm. tieto palveluntuottajille ohjatuista asiakkaista ja maksetuista palkkioista sekä palautteen kerääminen pilottiin osallistuneilta asiakkailta heidän saamastaan palvelusta).

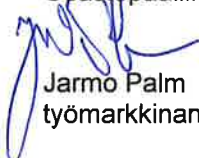
ELY-keskusten ja TE-toimistojen on toimitettava ministeriölle 31.3.2016 mennessä lyhyet selvitykset siitä, miten pilottien toimeenpano ja seuranta on organisoitu alueilla sekä tulosperusteisten työlläytyspilottien osalta tiedot asiakkuuksien kestoista piloteissa. Lisäksi pilottialueiden tulee toimittaa ministeriölle 31.5.2016, 30.9.2016 ja 31.12.2016 mennessä selvitykset pilottien toteutamisesta.

Ministeriö tulee yhdessä alueiden ja kumppaneiden kanssa kehittämään julkisen työvoimapalvelun kumppanuutta ja tulosperusteista hankintaa nykyistä strategisempaan ja kokonaisvaltaisempaan suuntaan (ns. palveluekosysteemin kehittäminen). Työllisyyden hoidon vaikuttavuuden näkökulmasta on tärkeää se, minkälainen on palvelujen kokonaistarjonta asiakkaille ja pystytäänkö yksityinen ja julkinen palveluntarjonta kytkemään keskenään toisiaan täydentäväksi kokonaisuudeksi – asiakastarpeista rakentuvaksi palveluekosysteemiksi (Valtakari, Oosi, 2016).

Työlläytymisen piloteista saatuja kokemuksia voidaan hyödyntää itsehallintouudistuksen (IHA-hanke) valmistelussa. IHA:n vastuulla olisi linjata, mitkä palvelut maakunta tuottaa itse ja mitkä se hankkii muilta palveluntuottajilta. Palveluntuottajia voivat olla kunnat, yritykset ja kolmas sektori.

Pilottien sekä kumppanuus- ja hankintastrategian valmistelun tueksi ministeriö käynnistää keväällä 2016 toiminta- ja arviointitutkimuksen.


Tuija Oivo
Osastopäällikkö


Jarmo Palm
työmarkkinaneuvos, ryhmäpäällikkö

JAKELU Työ- ja elinkeinotoimistojen kirjaamot
ELY-keskusten kirjaamot
KEHA-keskus, kirjaamo
Työllisyys- ja yrittäjyysosaston ryhmät

TIEDOKSI TEM/kirjaamo

LIITE Liite 1 pilottien kuvaukset